

Com estudiar per als exàmens

Saber el tipus de pregunta que ens poden fer t'ajuda a estudiar d'una manera o altra. Per exemple: llegeix amb atenció el paràgraf de la pàgina següent.

Les flors tenen un llenguatge propi que és tota una tradició. En temps del romanticisme, quan es buscava la flor blava, els amants es confessaven els sentiments en el llenguatge de les flors. «No hi ha ningú que pugui estimar-te més ardentment que jo» (clavell blanc), o bé «els teus ulls abrasen» (dàlia vermella). La riquesa de la natura permetis diàlegs plens d'afecte. Qualsevol flor transmetia un missatge.

El costum d'expressar pensaments i sentiments per mitjà de les flors ens arribà d'Orient. Aquesta tradició, però, s'ha anat perdent en el temps moderns i només ens en resten certes formes que ens fan companyia en els moments més importants de la nostra vida: allò de «digue-l'hi amb flors», la rosa per a la persona estimada, el ram de flors de tarongina per a la núvia, les corones dedicades als morts... I, tanmateix, sabem ben poca cosa d'aquest llenguatge de sensibilitat màgica que s'hi amaga darrera!

RITA SCHNITZER, *El llenguatge de les flors*. Elfos Edicions, B. 1982

Segurament pots explicar la idea o idees fonamentals que conté i si et pregunten:

- D'on arribà el costum d'expressar pensaments i sentiments amb flors?
- En quins casos, encara avui, es manté la tradició d'expressar pensaments i sentiments amb flors?
- Quina flor tradicional porta la núvia?

Segurament podràs respondre aquestes qüestions. Ara bé, imagina que la pregunta és:

- Quantes paraules hi ha en aquest paràgraf?
- o bé:
- Quantes vegades hi ha repetida la paraula...?

Si haguéssim sabut de bon començament què ens demanarien, segurament hauríem estudiat de manera més adequada.

Tipus de preguntes

Les preguntes dels exàmens escrits poden ser de diferents tipus. Normalment solen ser:

1. De temes que impliquen resposta llarga.
2. De vocabulari o conceptes: respostes breus.
3. Proves objectives.

Et donem unes pautes per contestar aquests tipus de preguntes.

1. Tema

1. 1 Pots escriure tot el que se t'acudeixi sobre la qüestió.
2. 2 Amb les idees que has anotat fes un esquema.³ Redacta seguint l'esquema perquè quedin ben clares la introducció, el desenvolupament i la conclusió.
3. 4 És important la presentació. Tingues cura de la lletra, deixa marges, organitza apartats, subratlla, etc...
4. 5 Tingues cura de la construcció gramatical. Pensa que un professor ha de llegir molts exàmens i és millor que li facilitis la feina.
5. 6 Igualment cal que donis importància a l'ortografia. No és solament en els exàmens de llengua on has de filar prim.
6. 7 Al final repassa el tema i verifica que no hi ha cap error i que s'entén bé.

2. De vocabulari o conceptes.

- Una resposta curta vol dir limitar-se a dir allò i només allò que es pregunta.
- Es tracta de dir el que saps amb el mínim de paraules.

3. Proves objectives.

- Assegura't de com s'ha de contestar.
- Deixa les preguntes difícils per al final; torbar-te molta estona per trobar la contesta correcta a una pregunta pot privar-te d'arribar al final, amb la consegüent pèrdua de puntuació.
- Quan revisis l'examen canvia una resposta només si estàs molt segur/a que ho has fet malament. Si no ho estàs, deixa't portar per la primera impressió.
- En molts exàmens el professor fa una combinació d'aquests diferents tipus de preguntes.

Paraules-clau

Davant d'un examen és imprescindible saber què ens demana el professor/a. A la pàgina següent procurem definir-te algunes de les paraules que més sovint apareixen en els exàmens. En cas de dubte, pregunta.

Paraules-clau d'un examen

- | | |
|---------------------|--|
| Analitza | Examina minuciosament, punt per punt, aspecte per aspecte, cada un dels elements que constitueixen un tot: tema, teoria, llibre... |
| Classifica | Distribueix per grups, classes o categories. Ordena adequadament diversos elements. |
| Comenta | Expressa el que penses sobre el que se't demana. Explica, aclareix el sentit d'alguna cosa perquè sigui entesa amb més facilitat. |
| Compara | Mostra quan hi ha aspectes comuns que s'assemblen o bé són molt diferents. Assenyala el que hi ha d'igual i el que hi ha de diferent. |
| Critica | Examina amb detall i judica. Posa en evidència o de relleu els aspectes positius i negatius d'unes hipòtesis, teories..., i dóna una opinió raonada. |
| Defineix | Digues el significat precís del mot, frase i/o expressió. Fixa, determina i indica el sentit d'un mot. |
| Describeix | Assenyala els elements constitutius d'un objecte, paisatge o persona. Dóna una relació detallada de les característiques o circumstàncies d'un procés o d'un objecte. |
| Enumera | Cita en forma de llista d'idees, gets o dates sense detallar. |
| Esquematitza | Simplifica l'exposició d'una idea o una teoria. Representa d'una manera gràfica un tema o qüestió tenint en compte només els aspectes més significatius. |
| Explica | Declara, manifesta, fes conèixer a un altre el que saps o penses. Exposar amb paraules ben clares i amb exemples tot el que saps sobre un tema, matèria, autor, un text... Fes més comprensible el sentit d'una qüestió, tema, teoria. |
| Il·lustra | Usa exemples o semblances, figures, diagrames, etc., per aclarir o clarificar l'aspecte que se't demana. |
| Interpreta | Esbrina, explica el significat d'alguns signes; per exemple. Explica amb paraules el que vol dir un gràfic. Explicita el sentit d'alguna cosa que és poc clara o ambigua. |
| Justifica | Dóna raons a favor d'un argument o d'un acte. |
| Resumeix | Explicar oralment o per escrit els aspectes més importants d'un tema, llibre, capítol... |
| Subratlla | Tria els aspectes més importants d'un tema, ignorant els detalls menors. Fes notar especialment les qüestions principals. |

Exàmens orals, exàmens escrits

Quant a la presentació, tenen la mateixa dificultat els exàmens orals que els escrits, però per la manca de costum fan més por i semblen més terribles els exàmens orals. L'única cosa que canvia, en el fons, és la forma d'exposició.

Indicacions comunes

- Lectura lenta i atenta del tema o qüestió.
- Assegura't que has comprès la pregunta. Repàs dels mots-clau, dels tecnicismes, etc,...
- Organitza el temps. Si hi ha quatre preguntes i les has de fer en una hora, tens un quart per cadascuna, etc.
- Comença per les qüestions més fàcils, sense quedar-t'hi.
- Si et bloqueges cal que passis a un altre aspecte o tema.
- Claredat i coherència en l'expressió.
- claredat i coherència en la presentació.

Exàmens escrits

La presentació dels exàmens, com la de qualsevol escrit, ha de ser acurada, tant pel que fa al contingut com a la forma.

Les respostes sempre han de ser clares i s'han de referir al que es demana i a res més. Si hom en sap molt pot aventurar-se a ampliar un xic més enllà de la pregunta però sense allunyar-se'n perquè aleshores sembla que fuig d'estudi. També, sempre que es pugui justificar, es pot donar una interpretació o opinió personal però molt cenyida al tema o qüestió.

Pel que fa a la presentació, s'ha de preveure que qui el llegeixi el jutjarà. No és igual lliurar uns folis plens de taques i arrugats amb una lletra infernal que polits, clars i sense faltes. Per esmenar les equivocacions o errors es poden usar correctors o, si hi ha temps, paers que facin d'esborrany.

És aconsellable d'organitzar internament la resposta, de fer parts, assenyalar aspectes, enumerar, posant nombres o lletres i deixant espais perquè quedin clares les distincions.

En l'escrit cal tenir cura especial de la cal·ligrafia, del vocabulari i de l'ortografia.

Exàmens orals

La consigna seria: explicar tot el que hom sap de la millor manera possible. Recordar que la manera de presentar les coses de vegades és tan o més important que el que es diu. En l'oral caldrà exercitar-se en l'expressió i en la improvisació.

S'han d'equilibrar les respostes. Si hom s'allarga molt en una qüestió, pot semblar que no sap les altres.

Abans de començar la prova, mentre s'espera, s'han de fer unes quantes respiracions profundes i procurar relaxar-se, i abans de llençar-se a la resposta és convenient de fer-se un pla, un esquema mental: deixar per al final la resposta més brillant. O bé la que sabem menys.

Davant de l'examinador s'ha d'aparentar domini i serenitat, procurar donar una imatge de seguretat i prescindir de les cares que hi posi o de les expressions que faci.

L'estil, en una prova oral, ha de ser concís, amb frases curtes, directes i precises -vigila les subordinades-, i el to convincent. El vocabulari ha de ser correcte, tècnic i adequat a la situació, és a dir, sense vulgarismes.

El que no s'ha de fer MAI en un examen

- Confondre les qüestions.
- Inventar les respostes.
- No controlar el temps.
- Respondre desequilibradament: unes Qüestions molt desenvolupades i altres tot just anunciades.

DESPRÉS DELS EXÀMENS

Pensa en l'examen qui millor t'hagi anat i reflexiona sobre els següents punts:

- *T'agrada aquesta àrea?
- *Fas la feina, dins s'aula i a casa, d'aquesta àrea?
- *Havíeu fet, dins s'aula, algun recordatori, resum o esquema d'aquest tema?
- *Quan de temps destinares a la preparació de l'examen?
- *Com estudiaries: et fixares en les parts del tema, només llegint, amb algun esquema ...?
- *Quin tipus de preguntes predominaven a l'examen (curtes, tipus test, de desenvolupament)?
- *Estaves nerviós/a abans de començar?
- *Demanares o sabies el que valien les distintes preguntes?
- *Llegires tot l'examen abans de començar?
- *Pensares què escriure abans de posar-t'hi?
- *Corregires abans d'entregar?
- *Has vist l'examen corregit? T'has fixat en les teves errades i els teus encerts? On t'has equivocat i per què?
- *A què creus que es deu el teu resultat?

Ara pensa el mateix respecte a un mal examen.